celū vſq3 ptingēs illuſtrabat vt pa
gani nepharia cede inq̄nati mira
culoꝝ indicio deprehenderēt in q̄n
te ſanctitatis gloria martires apd̄
deum pollerent. Expleta demum
martirum victoria ꝑ viſionem tyl
moni cuidā de ſocijs ſuis quondā
militi nobili. nunc aūt monacho re
religioſo omnez rem ſuaz vt geſta
fuit detegunt et corpa ibi inuenien
da denūciant vbi de celo lucis ſplē
dor locū ɔtinentē illuſtrat Tylmo
ſtatim aperit viſionem ſocij q3 de
rei euentu ꝓducti leticia ac merore
percuſſi celeri mox nuncio pyppini
ducis aures impellūt interemptos
hoſpituz ſuoꝝ ſocios miro ordine
et miro famulatu aduētaſſe huma
no ſeruitio deficiēte creaturā inſen
ſibilem honorez et obſequiū ſubro
gaſſe Qui honorifice illoꝝ corpo
ra ſibi transferri p̄cepit. omniq3 glo
ria ſepeliri colonie i ecc̄ia ꝓpe renū
cōſtructa iuſſit vbi vſq3 hodie dig
na celebritate ac veneratione eorū
reliquie ſeruant̄ Satrapa aūt irat⁹
ꝙ ad eū ſancti nō veniſſent. omnes
vicinos occidit et ipm̄ villicū com
buſſit In eodem vero quo paſſi ſūt
loco fontē eripuiſſe ac affluenti aq̄
copia aiūt emanaſſe. ſueq3 dulcedi
nis abūdātia ad preſens vſq3 ebu
lire. vt manifeſte poſſit itelligi illos
in celo fonte viuo ſaciari.

De ſancto Gercone cum ſocijs
ſuis.

Docletian⁹ cū Maximianū
ɔtra gallias deſtinaſſ3 vbi
ꝑniciosus tumult⁹ ɔtra ro
manū imperiū excreuerat ei ad ſup
plementū exercit⁹ legionē thebeaz
que ſex milia ſexcētos et ſexaginta
ſex milites habebat ire iuſſit. Fuerūt
aūt due Thebee. Una in theſſalia
grece ab ethione dicta que cadmū
adiuuit Alia in egipto quā cadm⁹
condidit Hec egipti nobiliſſima ci
uitas et opulentiſſima centum por
tas habuit. et ſup nilum fluuiū qui
de paradiſo egredit̄ ſita fuit Ubi
iacob⁹ fr̄ dn̄i xbū dn̄i p̄dicauit. Ab
hac āt vrbe milites illi dicti thebei
xp̄ianiſſimum orientali morte ſuſce
perāt a ſancto zabda iheroſolomi
tano epiſcopo et apud ſanctū mar
cellinū papam rome ɔfirmauerunt
ꝙ ante gladijs interire eligerēt q3
fidem xp̄i acceptā violarent Hij er
go cū maximiano ꝑmixto fidelium
et infidelium exercitu montes alpi
um tranſcūtes gallie appropinqua
bāt. Maximian⁹ vero comperto ꝙ
Carauſius quidā nobilis inſidias
ɔtra romani fines imperij molirēt
iuxta gallorum et ſaxonum ɔfinia
miſit illuc per reni fluminis alueum
partem ſui exercitus adiungens ei
dem precipuos belli duces ſcilicet
Gereonez Uictorē Caſſinum Flo
rentinum atq3 Maluſium Quos fe
lices turme xp̄ianorum militum ſe
quebantur Interea maximin⁹ octo
dorum veniens iuxta radicem alpi
um ſtatuto zeli ydolo precepit vt
omnis exercitus viritim. id eſt per
ſingulos viros ⁊ de viro ad virum
feſtina celebritate cōcurreret ⁊ dijſ
immolaret. Iam vero gereoneum
preceſſerat agmen intelligens igit̄
referente precone btm̄ Mauricium

cū ſua legione ſe ſubtraxiſſe. nec ad
immolandū ydolis poſſe inclinari
precepit eam ſemel ⁊ iteꝝ decimari
etſi adhuc qui remanerent mori q̄ꝫ
cedere mallēt omnē illā beatiſſimā
legionem vbicunqꝫ fuiſſet diſperſa
miſſis militibus ſtatuit trucidari.
miſſi ergo ſatellites mortis poſt oc
ciſionem beati mauricij et ſanctoꝝ
eius venerunt veronā ad vrbē vbi
iuxta ripam reni fluminis repperērūt
ꝑmarios milites ꝯſidentes Caſſiū
et Florentiū cum ſeptem alijs ſimi/
lis cōſtantie viris. alioſqꝫ cū eis q̄ꝫ
plurimos eiuſdem agminis ſed nō
eiuſdem intentionis ſatellites Hos
cū ꝯgnouiſſꝫ de orientali fuiſſe ꝑſi
dio ſeuientes ꝯtra eos de ꝓfeſſiōe
fidei ſciſcitati ſūt Cūqꝫ illi nec volū
tate cordis nec ſententia reſponſio
nis a ſuperiorib⁹ diſcreparent. ſum/
miſſis capitib⁹ in eodem loco pro
xp̄i nomine interempti ſunt Mox er
go ad beatū Gereonem eiuſdeꝫ ſo
cios numero trecentos et. xviij. cuꝫ
illo pariter fide veritatis armatos
ꝑſecutor neſcio velocius an fama
ꝑuenerit pregreſſi tamen paululuꝫ
ante ſubſequētes carnifices in cam
pis agrippine ciuitatis magni mar
tirij gloriā ſeſe inuicē cohortantes
preſtolati ſūt Sꝫ et qui miſſi erant
a iudice nullam in eis defendendi
vel a propoſito deficiendi volūta
tem ſed conſtantiſſimam nominis
chriſti cōfeſſionem inuenerunt Ibi
beatus Gereon dux egregius cuꝫ
illis regis eterni vernaculis ſe met
ipſum ſpontaneus obtulit hoſtiam
deo viuentē. Inſani vero tortores
ſanctoꝝ ibideꝫ corꝑa cruentantes
ꝑ campi illius planiciē traxerunt et
in puteū quendaꝫ maximū proiece
rūt Hec itaqꝫ dū agerent cohors
illa que beatum victorem comita/
bat ad locū cui deſtinata eſt prope
rās. peruenit ad opidū quod troy
am ſiue xanctim nominabant. ibiqꝫ
cū duce ſuo caſtra in pratis virenti
bus poſuit Venientes aūt illi cru/
enti ſatellites xp̄i militem victorem
cum trecētis et triginta peremerūt
et ſanctoꝝ corꝑa in locis paluſtri/
bus ſubmerſert Eodē vero tempo
re de mauritania que eſt pars afri
ce finitimiſqꝫ regionib⁹ milites ab
imꝑatore ꝓpter frequētes gallorū
tumult⁹ euocati in galliam nauigio
venerūt Quoꝝ ibi ſimul trecentiſe/
xaginta ꝓ fide catholica trucidati
cū beato Gereone ſocijſqꝫ eius be
atoꝝ corpoꝝ quieteꝫ et veneratio
nē perpetuā delegerunt Apud ſan
ctā vero colonienſem eccleſiaꝫ que
fidem a ſancto materno primo ſuo
epiſcopo ſuſcepit conſuetudo inole
uit vt beatos martires Gereonem
Victorem Caſſinum Florentium
eorumqꝫ ſocios trino martirio co/
ronatos trinis etiam in locis vene
rabiliter conditos vna die et feſti/
uitate congrua veneretur cum ta/
men dubium ſit vtrum vno die an
diuerſis eorum martirium comple
tum ſit In huius autem Gereonis
⁊ ſociorum eius honoreꝫ fecit poſt
modum Helena mater Conſtanti
ni eccleſiam pulcherrimam ſuper
eorum corpora miro metallorū ful
gore et artificij varietate decoratā

totaqꝫ ꝯſtructa fuiſſe dicit᷑ ſine lig/
nis vel alia materia que facili ſenio
cedit aut negligẽtie. aurei vero ful/
goꝛis tm̄ emicuit vt nomẽ ad aure
os ſãctos ab incolis ſoꝛtiret᷑ Quo
dã vero tꝑe Euergiſſus terciꝰ ſãcti
Seuerini ꝯfeſſoꝛis chꝛiſti ſucceſſoꝛ
nimio capitis doloꝛe vexatꝰ ad me
moꝛiaꝫ acceſſit prefatoꝝ martiruꝫ
⁊ ingreſſus eccleſiaꝫ inchoauit ver
ſiculũ qui ſolet dici in laude ſãctoꝝ
Exultabũt ſancti in gloꝛia Tũc ꝓ
tinus ex auditu ſanctoꝝ reſponſuꝫ
eſt. letabunt᷑ in cubilibꝰ ſuis Quod
põtifex audiens et laudẽ dño cum
ſuis acclamans de puluere loci illiꝰ
aliquid capiti ſuo impoſuit et ſalu/
tẽ recepit.

¶ De ſãctis Criſpino et criſpiniano.

Veniente xp̄ianoꝝ ꝑſecutio
ne ſub dyocletiano ⁊ maxi
miano ſimul regnantibus.
Criſpinꝰ et Criſpinianꝰ rome claris
oꝛti natalibus in gallias ꝓ xp̄i no
mine cũ beatis q̃ntino Juſtiano ⁊
victoꝛino pariſius ꝑuenerunt Ibi
qꝫ nomiatim loca in quibꝰ predica/
rent diuiſi elegerũt Criſpinus vero
et Criſpinianꝰ ſueſſionenſem ciuita
tem ſue ꝑegrinationis hoſpitaꝫ eli
gentes vbi pauli apoſtoli veſtigia
ſequentes vt neceſſaria vite laboꝛe
manuũ ſibi ꝓuiderent artem ſuto/
riam que quiete exerceri poteſt di/
dicerunt Et cum elegantiꝰ omnibꝰ
pene artificibꝰ oparent᷑. a nullo tñ
mercedẽ coactiue exigebãt Vñ etiã
ꝑ hoc gentiles eoꝝ amoꝛe deuicti.
nõ tã neceſſitate artificij q̃ꝫ amoꝛe
dei ad eos frequẽter veniebãt ⁊ re

licto erroꝛe ydoloꝛũ in deũ verum
credebant Deniqꝫ hij ſancti viri a
Rictiouaro req̃ſiti calciamẽta pau
ꝑũ ſartire reꝑti ſũt. Quos cathe
nis ligatos ſibi exhibitos pꝰ mltas
interrogatiões nolentes ydolis ſa
crificare extenſos ad trocleaꝫ iuſſit
fuſtibꝰ cedi Deinde ſubulas ſiue ſu
des in vnguibꝰ digitoꝛũ eoꝛũ immit
ti et coꝛrigias de doꝛſo eoꝛũ incidi
Quibꝰ int᷑ acerrimos doloꝛes oꝛã
tibꝰ ſudes de vnguibꝰ eoꝛũ exilier͛t
et miniſtros ꝑcuciẽtes. quoſdã ve
ro cruciatos vulnẽauerũt Deinde
iuſſit rictiouarꝰ molas ad ſingulo
rum colla ſuſpẽdi et hyemis tꝑe in
fluuio axiona velut ſub glacie de
mergi Sꝫ eos nec aqua mergere.
nec petra p̄mere nec frigꝰ ſtringere
potuit. q̇n imo quaſi eſtiuis delecta
ti lauacris ꝓiecto molari onere ad
alterã fluminis ripã deuenerũt Viſo
rictiouarꝰ hoc miraculo inſtigante
dyabolo exagitatꝰ iuſſit plumbuꝫ
iniectũ igni liqueſieri in quo marti
res ſancti demergerent᷑ ꝯſũmandi
Sꝫ ipſis oꝛãtibꝰ et dicẽtibꝰ. Bñdi
ctus es dñe deꝰ patrũ nr̄oꝛuꝫ ꝛc ex
ilijt gutta plũbi feruẽtis in oculum
rictiouari et graui illũ doloꝛe cruci
ans excecauit. At is magis inſani
ens picẽ et oleũ et adipẽ ſimul buli
re iuſſit et ſanctos denuo q̃ ꝯſũmã
dos illuc precipitari Sꝫ ſancti ſpei
ſue imobiles et in oꝛõne alacres di
xerũt Potẽs es dñe de illatis nos
liberare toꝛmẽtis ad ꝯfuſioneꝫ dy
aboli et ſatellitum eius Mox oꝛati
one finita couxit eos angelus ille
ſus Quod videns rictiouarus ſeſe